

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 5 sierpnia 2020 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie II Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Piotr Rempola

Protokolant: Marlena Łukanowska

po rozpoznaniu w dniu 5 sierpnia 2020 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Bank S.A. w W.

przeciwko A. P.

o zapłatę

I. zasądza od A. P. na rzecz (...) Bank S.A. w W. 1.139.464,87 (jeden milion sto trzydzieści dziewięć tysięcy czterysta sześćdziesiąt cztery 87/100) złotych z dalszymi odsetkami:

- od kwoty kapitału 1.049.801,15 (jeden milion czterdzieści dziewięć tysięcy osiemset jeden 15/100) złotych w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP od dnia 12 lutego 2018r. do dnia 4 sierpnia 2020r. z zastrzeżeniem, że wysokość odsetek za opóźnienie nie może przekraczać w stosunku rocznym maksymalnych odsetek za opóźnienie,

- ustawowymi za opóźnienie od kwoty odsetek umownych 21.193,84 (dwadzieścia jeden tysięcy sto dziewięćdziesiąt trzy 84/100) złotych od dnia 23 lutego 2018r. do dnia 4 sierpnia 2020r.,

- ustawowymi za opóźnienie od kwoty odsetek karnych 68.469,88 (sześćdziesiąt osiem tysięcy czterysta sześćdziesiąt dziewięć 88/100) złotych od dnia 23 lutego 2018r. do dnia 4 sierpnia 2020r.,

z zastrzeżeniem, że za zapłatę powyższych świadczeń odpowiada solidarnie z P. P., którego odpowiedzialność za zapłatę świadczeń ustalono nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 27 września 2018r. wydanym przez Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie w sprawie o sygn. akt II Nc 328/18;

II. rozkłada świadczenie zasądzone w punkcie I A. P. na 400 (czterysta) rat miesięcznych, w tym pierwsze 379 (trzysta siedemdziesiąt dziewięć) rat płatnych w kwotach po 3.000 (trzy tysiące) złotych miesięcznie, rata numer 380 w kwocie 2.464,87 (dwa tysiące czterysta sześćdziesiąt cztery 87/100), pozostałe raty o numerach od 381 do 400 to równe raty odsetek zasądzonych w punkcie I. Ustala termin płatności każdej miesięcznej raty do 10-tego dnia każdego miesiąca poczynając od sierpnia 2020r. W przypadku opóźnienia przez A. P. płatności którejkolwiek z miesięcznych rat zasądza od każdej raty odsetki ustawowe za opóźnienie;

III. zasądza od A. P. na rzecz (...) Bank S.A. w W. kwotę 7.000 (siedem tysięcy) złotych tytułem zwrotu części kosztów procesu i odstępuje od obciążenia pozwanej A. P. kosztami procesu w pozostałym zakresie.

Sędzia SO Piotr Rempola

Sygn. akt II C 246/19

UZASADNIENIE

Powód (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł pozew o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym przeciwko A. P. oraz jej mężowi, P. P., o zapłatę kwoty 1.139.464,87 złotych wraz z dalszymi odsetkami, tj.: (i) odsetkami umownymi liczonymi od kwoty kapitału 1.049.801,15 złotych od dnia 12 lutego 2018 roku do dnia zapłaty w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w skali roku, wynoszących na dzień sporządzenia pozwu 10 % w stosunku rocznym, ale nie wyższych od odsetek maksymalnych za opóźnienie, (ii) odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty odsetek umownych wynoszących 21.193,84 złotych od dnia 23 lutego 2018 roku (dzień wytoczenia powództwa) do dnia zapłaty, (iii) odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty odsetek karnych wynoszących 68.469,88 złotych od dnia 23 lutego 2018 roku (dzień wytoczenia powództwa) do dnia zapłaty, oraz (iv) zasądzenie zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych oraz kosztów notarialnego uwierzytelnienia dokumentów przedłożonych do sprawy oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 27 września 2018 roku Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie, uwzględnił żądania z pozwu i zasądził od pozwanych należności objęte pozvem (k.86 nakaz zapłaty).

P. P. nie zaskarżył nakazu zapłaty, który uprawomocnił się wobec niego.

A. P. wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym, zaskarżając go w całości i jednocześnie wnosząc o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych, jak również o zwolnienie pozwanej z obowiązku ponoszenia kosztów i opłat sądowych z uwagi na fakt, że brak spełnienia przedmiotowego świadczenia nie wynikał z zamierzonego działania pozwanej. Ponadto pozwana A. P. w sprzeciwie wskazała, iż miała chwilowe problemy finansowe, ale je przezwyciężyła i chce uregulować zobowiązania finansowe. Z uwagi na brak możliwości jednorazowej spłaty zaproponowała ugodę sądową o treści odpowiadającej umowie z ustaleniem równych miesięcznych spłat. W przypadku braku uwzględnienia przez stronę powodową propozycji ugody, wniosła na zasadzie art. 320 k.p.c. o rozłożenie płatności na raty jak w propozycji ugodowej oraz wniosła o nieobciążanie jej kosztami procesu (k.110-111).

W odpowiedzi na sprzeciw powód podtrzymał powództwo w całości oraz wniósł o oddalenie wniosku pozwanej o rozłożenie na raty. W kolejnym piśmie procesowym z dnia 03.06.2019r. powód nie wyraził zgody na zawarcie ugody z pozwaną, ale nie sprzeciwił się do rozłożenia płatności na raty pod warunkiem, że w przypadku braku zapłaty którejkolwiek raty w terminie, cała należność jest natychmiast wymagalna (k.149).

Na ostatniej rozprawie pełnomocnik pozwanej oświadczył, iż pozwana nie kwestionuje istnienia zobowiązania i jest w stanie spłacać raty po 3000 zł miesięcznie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 26 lipca 2010 roku A. P. wraz z mężem P. P. zawarli z (...) Bank S.A. z siedzibą w W. umowę kredytu hipotecznego nr (...), indeksowanego na EUR, w całkowitej kwocie kredytu 967.317,70 złotych (na dzień sporządzenia umowy stanowiącej równowartość 255.134,70 euro) na okres kredytowania wynoszący 360 miesięcy. W punkcie VII. części szczególnej umowy strony określiły, że całkowity koszt kredytu na dzień sporządzenia umowy wynosi 1.448.558,79 złotych, a rzeczywista roczna stopa oprocentowania wynosi 7,65 %. W § 4 ust. 4 części ogólnej umowy strony ustaliły, że kredytobiorca będzie dokonywać spłaty rat kapitałowo-odsetkowych i/lub odsetkowych w terminach, kwotach i na rachunek wskazany w harmonogramie spłat, jednocześnie w punkcie VI. części szczególnej umowy wskazując, że kredytobiorca będzie zobowiązany do spłaty raty kredytu do każdego siódmego dnia miesiąca kalendarzowego. W § 8 części ogólnej umowy ustalono, że Bank może wypowiedzieć umowę m.in. przypadku

niewykonania lub nieterminowego regulowania przez kredytobiorcę zobowiązań wobec banku, w szczególności w przypadku gdy kredytobiorca zalega w całości lub części z zapłatą dwóch rat kredytu i pomimo wezwania do zapłaty nie spłaci zaległości w terminie 7 dni od dnia otrzymania takiego wezwania. Termin wypowiedzenia umowy wynosi 30 dni, a w razie zagrożenia upadłością kredytobiorcy 7 dni. Z kolei zgodnie z § 5 ust. 9 części ogólnej umowy, w przypadku niespłacenia przez kredytobiorcę w terminie wierzytelności banku z tytułu umowy po upływie okresu wypowiedzenia umowy, niespłacona kwota staje się zadłużeniem przeterminowanym, od której bank pobiera odsetki od należności przeterminowanych, do dnia poprzedzającego spłatę zadłużenia przeterminowanego, w wysokości czterokrotności oprocentowania kredytu lombardowego (k. 8-13: umowa kredytu hipotecznego nr (...) z załącznikami).

Zgodnie z wolą pozwanej oraz jej męża, P. P., w dniu 18 grudnia 2014 roku strony zawarły aneks do ww. umowy, na mocy których spłatę całości raty odsetkowej zawieszono na okres 6 miesięcy, a kwotę wymagalnych wierzytelności banku w wysokości 3.356,11 euro doliczono do kapitału kredytu (k. 16-19: aneks do umowy kredytu hipotecznego, zawarty 18.12.2015 r.).

Z uwagi na powstanie zaległości w spłacie kredytu, dnia 10 października 2016 roku (nadano dnia 12 maja 2016 roku) powód wezwał pozwaną (oraz osobno jej męża, P. P.) do uregulowania zaległości w terminie 14 dni roboczych od daty doręczenia wezwania, informując jednocześnie, zgodnie z treścią art. 75c ust. 2 ustawy Prawo bankowe, o możliwości złożenia, w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia (k. 20-30: wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem nadania). Ani pozwana, ani jej mąż takiego wniosku wówczas nie złożyli.

W związku z brakiem uregulowania zaległości w terminie przewidzianym w wezwaniu do zapłaty, dnia 18 kwietnia 2017 roku powód wypowiedział osobno pozwanej oraz jej mężowi, P. P., umowę kredytu z zachowaniem z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia, liczonego od dnia doręczenia wypowiedzenia. Pozwana przesyłki nie podjęła (k. 31-38: wypowiedzenia umowy wraz z potwierdzeniami zwrotu oraz potwierdzeniem odbioru).

Po bezskutecznym upływie terminu wypowiedzenia umowy kredytu i braku spłaty zadłużenia, bank postawił całą należność w stan wymagalności i ostatecznie wezwał pozwaną oraz jej męża, P. P. (każdego osobno), do zapłaty następujących kwot: (i) kwoty 1.049.801,15 złotych tytułem należności kapitałowej, (ii) kwoty 21.193,84 złotych tytułem odsetek umownych, (iii) kwoty 3.812,51 złotych tytułem odsetek podwyższonych za opóźnienie w spłacie należności kapitałowej, oraz (iv) kwoty 3,54 złotych tytułem kosztów i opłat za czynności banku (k. 39-45: ostateczne wezwania do zapłaty z potwierdzeniami odbioru).

Na dzień 12 lutego 2018 roku, wysokość zadłużenia pozwanej oraz jej męża, P. P., wobec banku (...) S.A. z siedzibą w W., z tytułu niespłaconego kredytu wynosiła: (i) 1.049.801,15 złotych z tytułu należności głównej, (ii) 21.193,84 złotych z tytułu odsetek umownych za okres korzystania z kapitału, oraz (iii) 68.469,88 złotych z tytułu odsetek za opóźnienie naliczanych od kwoty niespłaconego kapitału (k. 7: wyciąg z ksiąg (...) Bank S.A., oraz k. 46-64: historia operacji na kontrakcie kredytowym).

Pozwana jest zameżna, ma dwójkę małoletnich dzieci. Prowadzi własną działalność gospodarczą, w ramach której produkuje i sprzedaje damskie sukienki. Od roku kondycja finansowa tej działalności uległa poprawie, obecnie pozwana osiąga miesięczny dochód rzędu 15.000 złotych brutto, co równa się około 8.000 złotych netto. Poza kredytem będącym przedmiotem powództwa, pozwana wraz z mężem spłaca jednocześnie kredyt mieszkaniowy, w ramach którego do spłaty pozostało jeszcze 50.000 franków szwajcarskich, oraz kredyt na rozwój firmy, gdzie kwota pozostała do spłaty wynosi 55.000 złotych (k. 196verte: dowód z przesłuchania pozwanej A. P.).

Przedmiotowy kredyt został zaciągnięty przez pozwaną wraz z mężem, który, zgodnie z ustaleniami pomiędzy małżonkami, był stroną zobowiązaną do spłaty kredytu, podczas gdy pozwana miała zajmować się prowadzeniem wspólnego gospodarstwa domowego i opieką nad dziećmi. Pozwana nie była informowana przez męża, iż kredyt nie jest regularnie spłacany i że powstały zaległości (k. 196verte: dowód z przesłuchania pozwanej A. P.).

Na rozprawie w dniu 18 października pozwana wniosła o odroczenie terminu rozprawy celem ustalenia porozumienia z powodem, obejmującego nowy harmonogram spłat kredytu, ze względu na unormowanie sytuacji finansowej

pozwanej. Pomimo dwukrotnego wniosku pozwanej do powoda o przeprowadzenie restrukturyzacji kredytu i rozłożenia płatności zaległego zobowiązania na miesięczne raty, pozwany nie odpowiedział na żaden z ww. wniosków (k. 161-162: protokół rozprawy; k. 164-176: wnioski pozwanej o zawarcie porozumienia w spłacie).

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów złożonych przez strony, zeznań pozwanej oraz faktów przyznanych przez strony i niezaprzeczonych przez stronę przeciwną. Okoliczności podawane przez pozwaną co do jego aktualnej sytuacji majątkowej nie budziły zastrzeżeń Sądu i nie były kwestionowane przez powoda. Pozwana mówiła spontanicznie, w sposób szczerzy i wiarygodny.

Okoliczność kwoty zadłużenia Sąd ustalił w oparciu o złożony przez powoda wyciąg z historii operacji na kontrakcie kredytowym.

Sąd zważył, co następuje:

Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda żadaną pozwem kwotę. Ani pozwana, ani solidarnie zobowiązany mąż pozwanej nie spełnili świadczenia, czyli pozwana nie wykonała zobowiązania wynikającego z umowy kredytu. Kwota należności głównej wynika ze złożonych przez powoda dokumentów, w szczególności historii operacji na kontrakcie kredytowym. Pozwana nie kwestionowała ani przedstawionej kwoty należności, ani treści przedłożonych przez powoda dokumentów, jak również sama nie przedłożyła dowodów wpłat, które pozwoliłyby na inne ustalenia co do wysokości zadłużenia.

Ponadto, sąd zasądził odsetki umowne za opóźnienie. Strony umówiły się, iż od zadłużenia przeterminowanego będą pobierane odsetki według zmiennej stopy procentowej równej czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP. Z art. 481 § 2 k.c. wynika, iż jeżeli stopa odsetek za opóźnienie jest określona umową stron, to strona może żądać tych umownych odsetek za opóźnienie. Jednocześnie na podstawie art. 481 § 2² k.c. sąd zastrzegł w wyroku, iż odsetki te nie mogą przekraczać maksymalnych odsetek za opóźnienie. Zgodnie z umową po upływie terminu wypowiedzenia umowy kredytu, stał się on natychmiast wymagalny. Dlatego żądanie odsetek umownych za opóźnienie od kwoty kapitału jest zasadne od dnia ich wymagalności do dnia wydania wyroku przez sąd.

Pozwana nie kwestionowała wysokości zadłużenia wynikającego między innymi z wyciągu z ksiąg bankowych załączonego do pozwu oraz złożonego później wyciągu z historii operacji na kontrakcie kredytowym. Pozwana nie przedstawiła własnych dowodów spłat zadłużenia.

Okoliczności podawane przez pozwaną, takie jak nieuwzględnienie przez bank wniosku o restrukturyzację zadłużenia, fakt adresowania przez powoda korespondencji na nieaktualny adres pozwanej czy też pozaumowne ustalenia pomiędzy małżonkami co do sposobu spłaty kredytu nie mogą prowadzić do oddalenia powództwa.

Należy przy tym zaznaczyć, że w wezwaniu do zapłaty z dnia 10 maja 2016 roku powód, zgodnie z treścią art. 75c ust. 2 ustawy Prawo bankowe, pouczył pozwaną o możliwości złożenia w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Z takiej możliwości pozwana (jak również jej mąż) nie skorzystała, składając wnioski o zawarcie porozumienia i rozłożeniu zadłużenia na raty dopiero na etapie postępowania sądowego.

Ponadto, w umowie kredytu pozwana wskazała jako swój adres do korespondencji ul. (...) w W., w związku z czym podnoszone przez pozwaną w sprzeciwie od wyroku nakazowego twierdzenia, iż nie jest to jest miejsce zamieszkania ani adres do korespondencji nie wpływa na fakt, że pisma powoda były wysyłane pod właściwy adres.

Należy także zauważyć, że poza adresowaniem przesyłek na adres do korespondencji wskazany w umowie kredytu, wszystkie pisma powód z ostrożności wysyłał również pod wszystkie inne znane mu adresy związane z pozwaną, w tym na wskazany przez nią w sprzeciwie od wyroku nakazowego adres przy ul. (...) w Z.. Rację ma powód, iż prawidłowe złożenie oświadczenia woli drugiej osobie nie wymaga zapoznania się przez nią z pismem, a jedynie złożenia go w taki sposób, aby ta miała możliwość zapoznania się z oświadczeniem. Wysyłka na adres zamieszkania pozwanej oraz dwukrotna awizacja pisma potwierdza, że w przypadku każdego z pism taka możliwość została pozwanej stworzona.

Pozwana utrzymuje dwójkę nieletnich dzieci, a ponadto kredyt zaciągnęła wspólnie z mężem, jako zobowiązanie solidarne. Zgodnie z zeznaniami pozwanej, ustalenia pomiędzy małżonkami zakładały, że to mąż będzie gromadził środki na spłatę kredytu w imieniu rodziny. Wobec niespodziewanej zmiany tej sytuacji, pozwana niezwłocznie poczyniła starania w celu zwiększenia dochodów z prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej, doprowadzając je do kwoty około 8.000 złotych miesięcznie netto. Pomimo wzrostu zarobków, ze względu na dużą kwotę zaległości z kilku kredytów Sąd uznał, że pozwana nie byłaby w stanie jednorazowo lub w większych ratach spłacić zaległego kredytu objętego pozwem. Brak rozłożenia płatności na raty mógłby doprowadzić do upadłości pozwanej, co nie byłoby korzystne dla żadnej ze stron.

W związku z powyższymi okolicznościami zachodziły podstawy do rozłożenia zasądanego świadczenia na raty.

Sąd na podstawie art. 320 k.p.c. rozłożył pozwanej należność na czterysta miesięcznych rat: w tym pierwsze 379 rat w kwotach po 3.000 złotych, rata numer 380 w kwocie 2.464,87 złotych, pozostałe raty o numerach od 381 do 400 to odsetek od kapitału, kwoty odsetek umownych oraz kwoty odsetek karnych zasądzone w punkcie I wyroku i rozłożone na równe miesięczne raty. Każda rata płatna do dziesiątego dnia każdego miesiąca z góry, z terminem płatności pierwszej raty w sierpniu 2020r. W przypadku opóźnienia terminowi płatności którejkolwiek z wyznaczonych przez sąd rat, sąd zasądził ustawowe odsetki za opóźnienie.

Na podstawie art.320 k.p.c. Sąd, rozkładając zasądzone świadczenie na raty, na nowo ukształtował stosunek prawny łączący strony, nie obciążając pozwanej odsetkami za opóźnienie od dnia wydania wyroku na przyszłość od całej kwoty zaległego świadczenia, lecz tylko od ewentualnych zaległych rat.

Sąd Najwyższy wskazał w uchwale składu 7 sędziów z dnia 22 września 1970r. w sprawie o sygn. akt III PZP 11/70, OSNC 1971/4/61: „Rozkładając z mocy art. 320 k.p.c. zasądzone świadczenie pieniężne na raty, sąd nie może – na podstawie tego przepisu – odmówić przyznania wierzycielowi żądanych odsetek za okres do dnia wydania wyroku zasądzającego świadczenie; rozłożenie zasądanego świadczenia na raty ma jednak ten skutek, że wierzycielowi nie przysługują odsetki od ratalnych świadczeń za okres od daty wyroku do daty płatności poszczególnych rat.” Sąd w niniejszej sprawie podziela ten pogląd prawny i rozkładając pozwanej świadczenie na raty, z uwagi na jej opisaną powyżej sytuację osobistą i materialną pozwanej, nie przyznał odsetek od kwoty głównej powodowi od dnia wyroku na przyszłość.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c., zasądzając od pozwanej na rzecz powoda kwotę 7.000 złotych tytułem zwrotu części kosztów procesu, odstępując jednocześnie od obciążania pozwanej kosztami procesu w pozostałym zakresie z uwagi na wysokość istniejącego zadłużenia pozwanej, jej aktualną sytuację finansową oraz konieczność przeznaczenia uzyskiwanych środków na spłatę kredytu. Powyższe okoliczności z punktu widzenia zasad słuszności, uzasadniają w ocenie Sądu nie obciążanie pozwanej kosztami procesu w całości.